

ристів з дуже витягнутими пропорціями (Ель Греко, Маньяско та інші). В другій половині XVIII століття виникла сучасна система пропорціонування фігури людини, яка використовується в класичному мистецтві.

Література

1. Рибін С. В. Пластична анатомія : навч. посіб. / С. В. Рибін, В. В. Бобін, С. М. Калашніков, А. С. Куліш. – Харків, 2009.
2. Гордон Л. Рис. Техника рисования фигуры человека / Гордон Л. Рис. – М. : Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2014.
3. Бёрн Хогард. Динамическая анатомия для художников / Бёрн Хогард. – Watson-Guittill Publication, 1959.

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ПРОЄКТНОЇ ГРАФІКИ В ДИЗАЙНІ ОДЯГУ

Селезньова А. В.

*Хмельницький національний університет, Україна
E-mail: seleznovaA@khmnu.edu.ua*

Проектна графіка є невід’ємною складовою виконання дизайн-проекту студентами, так як створення зорових образів є способом досягнення результату і вирішення поставленого завдання.

Графічна візуалізація дизайн-проекту створюється з метою донесення ідеї або думки автора до глядача або замовника. Швидкий попередній начерк вже на ранній стадії проектування дозволяє побачити і зрозуміти: як буде виглядати костюм у майбутньому, як бачить його дизайнер. Графічна візуалізація дизайн-проекту дозволяє продемонструвати як «працюють» композиційні засоби і прийоми, колірне рішення, просторові зв’язки та оздоблювальні матеріали в створенні гармонійного естетично значимого виробу.

Проектна графіка в дизайні одягу застосовується на етапі збору інформації та вивчення аналогів. Дизайнер займається підбором фотозображень, виконанням начерків і замальовок. Графічний аналіз у вигляді схем, таблиць, замальовок допомагає осмисленню зібраного матеріалу і продукуванню власних ідей. Уміння засобами графіки висловити свою думку – одне з головних завдань розвитку творчого мислення і професійної майстерності студентів-дизайнерів. Достатній рівень розвитку графічних умінь допомагає не тільки розкрити задум спроектованого виробу, але і стимулює індивідуальний і творчий роз-

виток. Отже, важливим для студентів при здобутті мистецької освіти є дослідження фешн-ілюстрацій в модних журналах, оскільки майбутнім дизайнерам одягу, конструкторам, технологам та просто художникам різного спрямування необхідна естетична грамотність. Крім цього, вивчаючи шедеври журнальної графіки, вони формують нові або додаткові навички з проєктної графіки і можуть використовувати їх у своїй професійній діяльності.

Метою публікації є окреслення кола художніх явищ, які послідовно формують історію рисованої модної ілюстрації як складової загального художнього процесу та важливої варіативної навчальної дисципліни підготовки фахівців творчого спрямування.

Перші прообрази fashion-ілюстрації з'явилися понад 500 років тому. Це були гравюри та офорти із зображенням придворних дам і кавалерів XVI ст. – перших модників і модниць тих часів. Першими друкованими виданнями, які демонстрували ілюстрації одягу та містили рекомендації щодо їхнього виготовлення (шиття), вважаються іспанські книги кінця XVI століття.

Яскравим представником ілюстрації того часу був Вацлав Холлар (1607–1677). Він виконував гравюри в техніці станкової графіки глибокого друку, що було початком в історії fashion-ілюстрації. Він створив близько 2740 гравюр на різноманітні теми, серед яких були і зображення жіночих костюмів (рис. 1).

Рис. 1. Графічні ескізи жіночого одягу Вацлава Холлара

У 1679 році у Франції починає виходити перший глянцеви́й журнал в історії моди «*Mercur Galant*» (рис. 2). Його прикрашали рисунки модного одягу, зроблені вручну відомими французькими художниками Абрахамом Босом, П'єром Боннаром і іншими. Свіжі випуски популярного видання модниці в усьому світі чекали з нетер-

пінням. Але все ж пік популярності модної ілюстрації прийшов завдяки роботам Джованні Болдіні, Чарльза Гібсона і Адольфа Сандоза. Ілюстрація стала настільки популярна, що жінки прагнули бути схожим на дам, зображених на ескізах.

Рис. 2 – Графічні ескізи жіночого одягу глянцевого журналу «Mercure Galant»

Рис. 3. Модні ілюстрації:
а) Джованні Болдіні; б) Адольфа Сандоза; в) Чарльза Гібсона

1909 рік називають «золотою ерою» в історії ілюстрування модних журналів, оскільки картинки стають кольоровими, з'являються рисунки дизайнерського одягу, зображення костюмів починають використовувати в рекламі. В період 1910–1920 рр. одним з найвидніших fashion-ілюстраторів був француз Жорж Лепап, який відрізнявся своєрідним стилем, він зображував дівчат у вигляді плоских фігур. Його незвичайне сприйняття світу дозволило йому стати хорошим майстром і створити понад 100 обкладинок для журналу Vogue. Крім цього, Лепап співпрацював з журналами Harper's Bazaar і Femina (рис. 4).

Рис. 4. Обкладинки журналу Vogue (автор – Жорж Лепап)

Fashion-ілюстрація завжди залежала від напрямів у мистецтві, архітектурі і, звичайно ж, від модних тенденцій. У 30-х роках витончені фігури змінилися на більш пишні форми, в жіночому гардеробі з'явилися брюки (завдяки Коко Шанель), природно, це відбилося на ілюстрації того часу (рис. 5).

Рис. 5. Fashion-ілюстрації 1930-х років

У 40-х роках Друга світова війна змінила все. Настав час Великої депресії, в результаті чого в моду стали вкладати менше грошей,

пишні сукні змінили на більш прості, виник дефіцит тканини і кваліфікованих працівників. Тому fashion-ілюстрація стала менш популярною. Однак пізніше цю ситуацію врятували Christian Dior і fashion-ілюстратор Рене Грюо (рис. 6). Вони розробили знаменитий «New Look», який став яскравим, жіночним і оптимістичним променем надії в лихоліття війни. Рене Грюо довгий час працював з Будинком Діор, для якого він оформлював каталоги, упаковки парфумів, рекламні оголошення і запрошення. Він зробив неоціненний внесок у розвиток fashion-ілюстрації, використовуючи акварель, гуаш та інші засоби для створення великих творів мистецтва протягом всієї своєї кар'єри (рис. 6).

Рис. 6. Fashion-ілюстрації Рене Грюо

У 1960-х роках настала епоха фотомистецтва і fashion-ілюстрація почала здавати свої позиції. Фотографії заповнили обкладинки і сторінки глянцевого журналу. У цей нелегкий для fashion-ілюстраторів час працювали Керолайн Сміт, Боббі Хілсон, Антоніо Лопес, Джордж Ставрінос.

а

б

Рис. 7. Fashion-ілюстрації Антоніо Лопес (а) і Джорджа Ставріноса (б)

Новий виток в fashion-ілюстрації настав лише в 90-х роках, коли Стівен Стіпельман і Джордж Ставрінос повернулися до стандартів графіки 20-х років і ввели в моду гротеск і мінімалізм. Стівен Стіпельман став автором книги «*Illustrating Fashion: Concept to Creation*» («Ілюструючи моду: від концепції до втілення»), яка до сих пір перевидається і вважається найкращим підручником для початківців ілюстраторів.

Джордж Ставрінос вніс в fashion-ілюстрацію елементи креслення і складний, в технічному сенсі, рівень володіння олівцем. Його рисунки настільки детально опрацьовані, що практично досконалі. Він прославився своїми геніальними роботами в рекламі (Bergdorf Goodman), а також в таких глянцевиx журналах як: «*New York Times*» і «*Cosmopolitan*».

У 2000-х роках в сучасний світ увірвалися комп'ютерна графіка та цифрова фотографія. Модні видання стали використовувати фотографії, що піддаються комп'ютерній обробці і істотно змінюються в графічних редакторах. Оригінальні рисунки при цьому, які становили на початку минулого століття базову частину журналів мод, почали стрімко витіснятися фотографією. Але fashion-ілюстрація не здала своїх позицій, а навпаки збагатилася новими техніками та прийомами, освіжаючи століття сучасних технологій новими концепціями і формуючи останні тенденції в індустрії моди.

Таким чином, проаналізовано ретроспективну трансформацію проектної графіки художників-дизайнерів шляхом дослідження фешн-ілюстрацій відомих журналів мод. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у висвітленні стилістики робіт найвідоміших художників у цій області.

Література

1. Селезньова А. В. Теоретичні аспекти створення та художньої подачі fashion-ілюстрації / А. В. Селезньова // *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури* : [зб. наук. пр. ; вип. XXXIX]. – Київ : Міленіум, 2017. – № 39. – С. 141–150.

2. Селезньова А. В. Сучасні тенденції розвитку fashion-ілюстрації в Україні / А. В. Селезньова // *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. – Київ : КНУКіМ, 2020. – № 43, серія «Мистецтвознавство». – С. 17–26.